

Møte onsdag 21. oktober 2015 kl. 10

President: Ole mic Thom messen

Dagsorden (nr. 8):

1. Muntlig spørretime
2. Ordinær spørretime
3. Referat

Presidenten: Det foreligger permisjonssøknader fra representantene Heidi Nordby *Lunde* og Helge *Thorheim* om permisjon i tiden fra og med 22. oktober til og med 18. november, fra representantene Norunn Tveiten *Benestad*, Tone Merete *Sønsterud* og Anne Tingelstad *Wøien* om permisjon i tiden fra og med 22. oktober til og med 30. oktober samt i tiden fra og med 4. november til og med 18. november, og fra representanten Iselin *Nybø* om permisjon i tiden fra og med 22. oktober til og med 30. oktober samt i tiden fra og med 4. november til og med 19. november – alle for å delta i De forente nasjoners 70. generalforsamling, andre del, i New York

Disse søknader foreslås behandlet straks og innvilget. – Det anses vedtatt.

Fra første vararepresentant for Oppland fylke, Ivar *Odnes*, foreligger søknad om fritak for å møte i Stortinget i tiden fra og med 16. november til og med 18. november under representanten Anne Tingelstad *Wøien*s permisjon, av velferdsgrunner.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknadene behandles straks og innvilges.
2. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden:
For Vest-Agder fylke: Benjamin *Grønvold*, 10.–18. november
For Hedmark fylke: Lasse *Juliussen*, 10.–18. november
For Oppland fylke: Ivar *Odnes* 22.–30. oktober og 4.–13. november og Gunnar *Kaus* 17.–18. november
For Oslo: Frode *Helgerud* 3.–18. november
For Rogaland fylke: Kari *Raustein* 3.–18. november og Svein *Abrahamsen* 22.–30. oktober og 4.–19. november

Presidenten: Representanten Marianne Aasen vil fremsette et representantforslag.

Marianne Aasen (A) [10:02:20]: Jeg vil på vegne av representantene Trond Giske, Christian Tynning Bjørnø, Tone Merete Sønsterud, Martin Henriksen og meg selv fremme et representantforslag om å se på konsekvensene av innføringen av kompetansekrav for alle lærere.

Presidenten: Representanten Arild Grande vil fremsette et representantforslag.

Arild Grande (A) [10:02:46]: På vegne av representantene Tone Merete Sønsterud, Åsmund Aukrust, Rigmor Aasrud, Sonja Mandt og meg selv har jeg gleden av å frem-

me et representantforslag om en samlet gjennomgang av viktige kulturminner.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1 [10:03:08]

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at statsrådene Siv Jensen, Jan Tore Sanner og Ketil Solvik-Olsen vil møte til muntlig spørretime.

De annonserte regjeringsmedlemmer er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

Vi starter med første hovedspørsmål, fra representanten Marianne Marthinsen.

Marianne Marthinsen (A) [10:03:40]: Mitt spørsmål går, kanskje ikke så overraskende, til finansministeren.

Mens debatten om fjorårets budsjett i all hovedsak dreide seg om den sosiale innretningen på det budsjettet, har vi så langt i år hatt en debatt som har vært dominert av regjeringens enorme pengebruk. Oljepengebruken nå, målt som det oljekorrigerte underskuddet, er på tre år like høyt som på åtte rød-grønne år, finanskrisen inkludert. Budsjettunderskuddet, i prosent av BNP, har aldri vært høyere så langt tilbake som Finansdepartementet har målt dette, og for tredje år på rad skal utgiftene vokse raskere enn veksten i økonomien.

Lederen av regjeringens eget utvalg som skulle se på handlingsregelen, Øystein Thøgersen, felte i forrige uke dom over pengebruken. Til Dagens Næringsliv uttalte han:

«Det nivået i økt oljepengebruk man har endt på de siste årene, er opplagt på et nivå som ikke kan videreføres.»

Det er ikke sann at årets budsjett er et unntaksbudsjett, som noen antyder. Som DN's politiske redaktør, Alstadheim, skrev sist lørdag:

«Det blir syvende gang hun skrur opp pengekransen. Det er mer, mer og atter mer.

Fjorårets budsjettthøst viste hvor pinlig svak budsjettstyringen er. For å dekke inn avtalen med Venstre og Kristelig Folkeparti, ble det lansert en poseavgift ingen ville ta ansvar for. Noen måneder senere ble den droppet. Og erstattet med mer oljepenger.

Regjeringen valgte den lettvinde veien også i høst.»

Tilsvarende kritikk har vi lest på lederplass både i Aftenposten og i VG de siste dagene.

Mitt spørsmål er egentlig såre enkelt: Med de store utgiftene vi vet ligger foran oss, pensjonskostnadene som virkelig kommer til å slå inn om 20–30 år, mener finansministeren at hun gjennom sine budsjetter så langt har satt Norge i bedre eller dårligere stand til å håndtere de utgiftene i årene som kommer?

Statsråd Siv Jensen [10:05:42]: Jeg må takke for en anledning til å snakke bredt om utviklingen i norsk økonomi. Det er altså slik at regjeringen har lagt frem et budsjett som er godt tilpasset de utfordringer vi nå står overfor. Vi har lagt frem tiltak for å møte de kortsiktige utfordringene knyttet til det faktum at mange mennesker nå mister jobben sin, ikke minst forsterket av det kraftige oljeprisfallet vi har sett. Det har regjeringen tatt på alvor og møtt med en tiltakspakke på 4 mrd. kr målrettet inn mot de fylker og næringer som særlig har blitt truffet av det, og jeg har ikke fanget opp at noen har vært kritisk til at vi faktisk gjør noe på kort sikt for å demme opp for ledighetsutviklingen.

Dernest har regjeringen vært opptatt av den langsiktige omstillingen. Overskriften på dette budsjettet var «arbeid, aktivitet og omstilling». Det handler om at vi må gjøre flere ting for å omstille vår økonomi, og det er ikke gjort over natten. Regjeringen har lagt vekt på mange viktige strukturreformer. Den viktigste langsiktige strukturreformen som regjeringen har lagt frem for Stortinget, er skattereformen. Jeg har merket meg noen interessante kommentarer fra Arbeiderpartiet til det, som kan tyde på at det kan være grunnlag for et bredt forlik i Stortinget – men det gjenstår å se. Det jeg også har hørt Arbeiderpartiet si i sin overordnede tilnærming til dette budsjettet, er at de skal kutte i oljepengebruken, og så skal de skjerpe skattene. Jeg vil advare mot det. Jeg mener det er feil medisin med den situasjonen norsk økonomi nå står overfor, men jeg vil gjerne invitere Arbeiderpartiet til en diskusjon om hvordan vi kan gjennomføre og få farten opp på flere strukturreformer.

Regjeringen har gjort mye arbeid for å effektivisere og avbyråkratisere offentlig sektor, men det er vel ikke alltid sånn at det blir møtt med jubel i ulike partier i Stortinget. Så jeg vil i og for seg oppfordre flere partier i Stortinget til å være opptatt av den langsiktige omstillingen både slik at vi kan få frigjort ressurser fra byråkratiet over til bedre tjenesteproduksjon, og slik at vi kan legge grunnlaget for økt vekst i økonomien. Det gjør vi ikke minst gjennom regjeringens skattereformer.

Marianne Marthinsen (A) [10:07:51]: Nå er det vel ikke overskriften på budsjettet som er problemet, det er mer innholdet i det.

Det er ikke bare den økende andelen eldre som kommer til å sette våre finanser under press de neste årene, men også den flyktningstrømmen som vi nå ser komme, blir en utfordring for oss.

Vi kunne lese i Aftenposten for noen dager siden at regjeringen planla kutt i budsjettet til å håndtere asylstrømmen til tross for at den allerede hadde begynt. Vi kunne også lese at samarbeidspartiene, Venstre og Kristelig Folkeparti, antydte at regjeringen bevisst satte av for lite penger til å takle asylstrømmen til Norge, og det er i så fall alvorlig.

Så er mitt spørsmål: Hvordan er det egentlig mulig å kjøre på med pengebruk og samtidig unnlate fullstendig å ta høyde for flyktningssituasjonen? Vi forstår behovet for en tilleggsproposisjon og at det ikke var full oversikt i august, men når man blåser opp alle mulige valgkampvennlige budsjettposter i stedet for å holde igjen og sørge for

at Stortinget faktisk har et handlingsrom, og når man vet at det ligger vanskelige tider foran oss, grenser det til hva man kan kalle uansvarlig. Kan finansministeren med hånden på hjertet si at hun mener at dette er god håndtering og ansvarlig budsjettering?

Statsråd Siv Jensen [10:09:02]: Det eneste jeg ikke fanget opp i Arbeiderpartiets spørsmål, var om også Arbeiderpartiet mener at regjeringen har drevet bevisst feilbudsjettering i det budsjettet vi har lagt frem. Det vil jeg gjerne vite, for det er i så fall en alvorlig påstand. Jeg kan i hvert fall si det sånn at denne finansministeren ville hatt en mye enklere oppgave hvis vi hadde hatt oppdaterte anslag fra beregningsgruppen da budsjettet ble laget. Det hadde vi ikke. Vi har likevel lagt frem et budsjett godt tilpasset den økonomiske situasjonen, og vi varslet Stortinget ganske umiddelbart om behovet for å legge frem et tilleggsnummer som følge av at asyltilstrømmingen til Norge skjøt fart etter at regjeringens budsjett var ferdiglaget. Da hadde jeg bedt om å få nye prognoser som beste mulige grunnlag for å kunne gjøre noe med det. Men jeg vil bare utfordre Stortinget på dette. Dette blir utfordrende. Dette kommer til å koste masse penger. Dette kommer til å kreve mye av oss på en lang rekke områder, og jeg vil advare mot å gjøre dette til et politisk spill i Stortinget.

Presidenten: Det åpnes for oppfølgingsspørsmål – først Lisbeth Berg-Hansen.

Lisbeth Berg-Hansen (A) [10:10:17]: På høringen om statsbudsjettet i finanskomiteen var gjennomgangstonen at i forslaget til statsbudsjett er oljepengebruken svært høy. Advarslene om å øke eller videreføre var sterk. Dagen etter at budsjettet ble lagt fram, uttalte fiskeriministeren i Fiskeribladet Fiskaren at selv om det ekspansive statsbudsjettet bidro til å styrke kronen, må norsk sjømatnæring tåle det. Er finansministeren enig med fiskeriministeren i at de som eksporterer sild, torsk og sei – og for så vidt også andre eksportnæringer – må tåle denne kostnadsøkningen?

Jeg antar at partileder Siv Jensen er fornøyd med at Fremskrittspartiet har vunnet slaget om oljepengebruken innad i regjeringen, men hvor fornøyd er finansminister Siv Jensen med at det på hennes vakt i Finansdepartementet aldri har vært gjort et større innhogg i framtidige generasjoners sparebøsse?

Statsråd Siv Jensen [10:11:23]: La meg gjenta: Regjeringen har lagt frem et budsjett som er godt tilpasset de utfordringene norsk økonomi nå står overfor, og jeg registrerte at budsjettet også har blitt svært godt mottatt rundt omkring i det ganske land. Ulike næringer, ulike næringsorganisasjoner og en lang rekke av fagøkonomene har ment at budsjettet er godt tilpasset den situasjonen vi står i.

Så vet representanten Berg-Hansen utmerket godt at Norge har flytende valuta. Kronen svinger, men sannheten er at kronekursen har svekket seg betydelig gjennom det siste året, noe som er et vesentlig bidrag til konkurranseutsatt næringsliv og industri langs hele kysten. Det er bra, for det betyr at de automatiske bufferne våre virker. Så har

regjeringen laget et budsjett som er tilpasset de kortsiktige utfordringene knyttet til den stigende arbeidsledigheten, som jeg antar at Arbeiderpartiet er for at regjeringen bruker penger på. I tillegg fokuserer vi på den langsiktige omstillingen, som er helt nødvendig hvis norsk økonomi skal vokse fremover.

Presidenten: Hans Olav Syversen – til oppfølgings-spørsmål.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:12:41]: Vi var som sagt i høring både torsdag og fredag i forrige uke, og det var, synes jeg, ganske interessant å observere at budsjettet – også når det gjelder oljepengebruken for 2016 – er godt mottatt. Det var gjennomgangstenen blant alle de større organisasjonene, det skal være sagt.

Mange gir sin støtte til dette fordi de mener at 2016 må ses på som et unntaksår, og ifølge nasjonalbudsjettet som regjeringen fremla, mener vel også regjeringen at 2016 for så vidt er et unntaksår, i hvert fall når det gjelder økonomisk vekst, at man er tilbake på sporet i 2017. Med de forutsetningene er mitt spørsmål til finansministeren: Mener finansministeren at 2016 er et unntaksår når det gjelder oljepengebruken?

Statsråd Siv Jensen [10:13:42]: Finansministeren mener at regjeringen alltid legger frem budsjetter som er godt tilpasset den økonomiske situasjonen. Det vil vi selv-sagt også fokusere på når vi skal begynne å arbeide med statsbudsjettet for 2017.

Når man lager et budsjett, baserer man seg på så oppdaterte anslag som mulig om viktige utviklingstrekk i økonomien. Det er ikke så veldig lenge før vi skal begynne arbeidet med statsbudsjettet for 2017, men det er langt frem. Hvis hovedtrekkene i det budsjettet som vi nå har lagt frem for Stortinget – som selvfølgelig skal forhandles og vedtas av Stortinget først – går igjennom, håper jeg at det vil gi de effektene som er anslått i budsjettet, nemlig at vi får økt vekst, og at vi får påbegynt en del av den langsiktige omstillingen som er helt nødvendig, slik at vi kan skape økt sysselsetting, flere arbeidsplasser, som i sin tur genererer økte inntekter til statskassen.

Presidenten: Trygve Slagsvold Vedum – til oppfølgingsspørsmål.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [10:14:50]: Marianne Marthinsen fikk fram hvordan regjeringen har underbudsjettet kostnadene når det gjelder flyktninger. I år har regjeringen inngått en avtale med EU om nye EØS-midler. Det har vært en økning på 11 pst., som skal bli brukt på mange ulike prosjekter. Som EØS-motstander syns jeg det var en uklok avtale, men det som forundrer meg i budsjettet, er at man har kuttet 2,1 mrd. kr i bevilgninger til EØS-midler når man har sagt at man skal øke med 11 pst. Og så sier man at man skal komme tilbake med en egen proposisjon til Stortinget om EØS-midlene. Der er det to nye milliarder som regjeringen har skjøvet foran seg. Det vi ser i det budsjettokumentet fra regjeringen, er at det er et

mønster. Man valgte bevisst eller ubevisst å skyve mye av flyktningkostnadene foran seg. Man måtte vite at det var feil det som lå i budsjettet. Man valgte bevisst eller ubevisst å skyve den store EØS-regningen på et par milliarder kroner foran seg; det var mer behagelig å ta det senere. Er det en ny strategi fra regjeringen?

Statsråd Siv Jensen [10:15:58]: Jeg er ikke helt sikker på om jeg forsto hva Slagsvold Vedum faktisk spurte om, men det jeg hørte, var påstanden om at regjeringen måtte ha visst at tilstrømmingen av asylsøkere ville bli annerledes. Da har i så fall Slagsvold Vedum annen informasjon enn den regjeringen har tilgjengelig. Jeg har lyst til å minne om hva som er bakteppet: Tilstrømmingen av asylsøkere gikk ned i første halvår 2015. Det er også sånn – og det vet Slagsvold Vedum godt siden han har sittet i regjering selv – at dette er anslag som vi mottar fire ganger i året. Han vet også utmerket godt at vi baserer mange av forutsetningene i budsjettet på faglige anslag. Det er ikke slik at man politisk sitter og anslår oljeprisen neste år, det kommer som et faglig anslag. Det samme gjelder en lang rekke forhold i folketrygden osv. Det er anslag vi legger til grunn i budsjettet. Jeg antar at Slagsvold Vedum er enig i at det står seg over tid at vi viderefører det systemet.

Presidenten: Terje Breivik – til oppfølgings-spørsmål.

Terje Breivik (V) [10:17:07]: Det er ikke så ofte eg misunner Marianne Marthinsen, men i dag gjorde eg det då ho stod her rimeleg rank og rein, som eg ynskte eg kunne ha gjort, med omsyn til oljepengebruken. Det kan eg ikkje, eg må ta eit betydeleg medansvar for den oljepengebruken me har vore med på dei to siste åra. Eg synest også at Marianne Marthinsen med fordel kunne ha hatt ein viss audmjukskap med omsyn til den arven me fekk i 2013 då me skulle ta eit medansvar for budsjettet, som alt på det tidspunktet var rimeleg voluminøst og hadde hatt ein sterk vekst i offentleg sektor. Det er ikkje tvil om at me no har ein oljepengebruk som ikkje er berekraftig på sikt. Me er nøydd til å setja i gang prosessar allereie i haust som i regelen vier ressursar til drifta som skal finansiera framtidig velferd – at ein ikkje sender rekninga til framtidige generasjonar. Sånn sett hadde det vore veldig interessant å høyra kva tankar finansministeren, som har sete to år på orkesterplass, har – kva ho ser av moglegheiter for å frigjera dei store pengane i milliardklassen for å sikra at me i fellesskap ...

Presidenten: Da er tiden ute.

Statsråd Siv Jensen [10:18:23]: Jeg tar gjerne et rådslag med representanten Breivik om hvordan vi kan gjennomføre strukturreformer og effektiviseringer av offentlig sektor i høyere tempo enn i dag. I fjorårets budsjett la vi frem en avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform som hvert eneste år har som intensjon å frigjøre ressurser til bedre tjenester. Det som er mest overraskende, er at den rød-grønne regjeringen aldri kom på tanken om å innføre en slik reform på tross av at nabolandene våre har det. Vi

jobber på en lang rekke områder med tiltak som kan frigjøre ressurser. Vi har nå lagt frem et nytt forslag for Stortinget, som ikke er helt ukjent for representanten Breivik, nemlig det som gjelder skatteoppkreverne. Det er også et godt strukturtiltak som kan frigjøre ressurser til ikke minst å styrke kommuneøkonomien. Vi må da ta en diskusjon om det. Hvis det overordnede målet er å få til effektivisering, avbyråkratisering, bedre bruk av skattebetalernes penger, hjelper det ikke bare å snakke om det, da må man faktisk fatte beslutninger om konkrete ting som frigjør ressurser. Derfor inviterer jeg til gode forhandlinger i høst.

Presidenten: Snorre Serigstad Valen – til oppfølgingsspørsmål.

Snorre Serigstad Valen (SV) [10:19:40]: Det må jo være litt bittert for finansministeren at når hun først har fått med Erna Solberg og Høyre på en kraftig økning i olje-engebruken, så skal de pengene gå til å ta imot tusenvis av mennesker, som Fremskrittspartiet selv frykter vil føre til det de kaller snikislamisering av Norge. Men det er veldig bra for de menneskene som er på flukt fra krig og nød, og som trenger vår beskyttelse. Vi vet at finansministeren snart legger fram en tilleggsproposisjon om finansieringen av flyktningkrisen, og det reiser spørsmålet: Betyr det at finansministeren ikke lenger står ved sin oppfordring til norske kommuner om å si nei til å ta imot flyktninger til Norge?

Statsråd Siv Jensen [10:20:24]: Jeg sa til Stortinget i forbindelse med behandlingen av revidert budsjett at regjeringen ville følge opp det vedtaket Stortinget fattet. Det har vi gjort, det ligger i statsbudsjettet for 2016.

Men jeg kan også bekrefte at partilederen i Fremskrittspartiet kommer til å fortsette å snakke om Fremskrittspartiets politikk. Det gjelder også behovet for en streng og rettferdig asyl- og innvandringspolitikk, som ikke minst aktualiserer seg i den situasjonen vi nå står overfor.

Jeg har overhodet ingen grunn til å være bitter. Jeg er svært godt fornøyd med det statsbudsjettet regjeringen har lagt frem. Det svarer på mange av de vesentlige utfordringene norsk økonomi står overfor, og jeg har også registrert at det har blitt godt mottatt.

Når det gjelder tilleggsnummeret og håndteringen av asyltilstrømmingen til Norge, kommer det til å kreve mye av oss alle. Det kommer til å kreve at vi blir bedre på integrering, som gjør at folk i større grad enn i dag kan forsørge seg selv. Det kommer til å kreve raskere returer – håndhevelse – av mennesker som ikke får opphold i Norge, og det kommer ikke minst til å kreve innstrammende tiltak. Spørsmålet er om SV kommer til å være med på innstrammende tiltak i denne situasjonen.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Geir Sigbjørn Toskedal (KrF) [10:21:50]: Mitt spørsmål går til kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner.

I budsjettforslaget for 2016 foreslår regjeringen igjen

å overføre skatteoppkreverfunksjonen fra kommunene til staten. Kristelig Folkeparti er like sterkt imot dette nå som vi var forrige gang regjeringen foreslo det. Mitt spørsmål i dag går imidlertid på innretningen, for i forslag til budsjett kan vi lese at 630 mill. kr foreslås trukket fra kommunenes inntekter, og skal overføres til skatteetaten i den forbindelse. Har man da tatt høyde for at det er ulik organisering av skatte- og økonomienhetene i kommunene når man har beregnet hvor stort trekket skal være?

Vi får nå reaksjoner fra kommunene – senest i går, fra kommuner på Jæren, som påpeker at det foreslåtte uttrekket er mye høyere enn det de reelt betaler og bokfører for skatteoppkreverfunksjonen. Vi fikk også en melding i går om at det i Kristiansand er foreslått å trekke 17 mill. kr, mens de oppgir å ha en netto utgift på 10 mill. kr.

Hvordan har man da beregnet seg til beløpet 630 mill. kr? Vi må ha sikkerhet for at tallgrunnlaget som foreslås uttrukket, stemmer med virkeligheten. Jeg håper statsråden kan bidra til en avklaring om det.

Statsråd Jan Tore Sanner [10:23:30]: Forslaget om å statliggjøre skatteinnkreverfunksjonen er knyttet til ønsket om å få sterkere fagmiljøer og å sørge for at vi også bekjemper økonomisk kriminalitet på en enda mer effektiv måte. Dette er heller ikke en sak som innebærer lokalpolitisk skjønn, dette er en typisk statsoppgave. Vi har også fått vel dokumentert at det ligger et betydelig effektiviseringspotensial ved at vi gjennomfører en statliggjøring av skatteinnkreverfunksjonene.

Regjeringen har også lagt betydelig vekt på å ha en god distriktsprofil på det forslaget vi har lagt frem. Antall arbeidsplasser i Oslo blir redusert, mens Sogn og Fjordane vil opprettholde det antallet som de har.

Når det gjelder måten dette er beregnet på i budsjettet, kvalitetssikrer både Finansdepartementet og mitt departement gjerne de opplysningene som er kommet frem i høringene. Jeg vil oppfordre representanten Toskedal til å oversende de eksemplene som har kommet, og så vil våre departementer kvalitetssikre tallene.

Geir Sigbjørn Toskedal (KrF) [10:24:49]: Jeg takker for det, og det skal vi gjøre, for det oppleves urimelig hvis trekket overstiger de reelle kostnadene i den forbindelse.

Vi vet at innkreving av skatt ofte ligger til den samme enheten i en kommune, hvor de krever inn avgifter for VAR-tjenester, barnehage, kulturskole osv. Så kommunene har ofte samlokalisert denne kompetansen. Det gjelder også for regnskapssystemet. Der sitter man da med en fingerspissfølelse for kommunens innbyggere.

Kan statsråden se at et fagmiljø står i fare for å bli skadelidende ved at man flytter skatteinnkreverfunksjonen?

Statsråd Jan Tore Sanner [10:25:32]: Det har over mange år vært en sentralisering av skatteinnkreverfunksjonen, hvor kommuner har gått sammen for nettopp å skape sterkere fagmiljøer, og det er fortsatt en utfordring i en del kommuner at fagmiljøene blir for små og for sårbare. Det er vår samlede vurdering at vi vil få en mer effektiv skatte-

innkreving og sterkere fagmiljøer. Når vi i tillegg sørger for at det blir en god distriktsprofil på denne endringen, har jeg heller ingen problemer som kommunalminister med å stå bak det forslaget som regjeringen har fremmet.

Presidenten: Det åpnes for oppfølgingsspørsmål – først Hans Fredrik Grøvan.

Hans Fredrik Grøvan (KrF) [10:26:23]: Kommune-reformens intensjon har vært å styrke primærkommunene gjennom bl.a. å gi dem flere oppgaver.

Hvordan synes statsråden at overføringen av kemner-funksjonen fra kommune til stat rimer med intensjonen i kommunereformen om å gjøre kommunene mer robuste og gi dem flere oppgaver?

Statsråd Jan Tore Sanner [10:26:49]: La meg først bekrefte at et viktig formål med kommunereformen er å skape sterkere fagmiljøer for å kunne gi innbyggerne våre og næringslivet bedre tilbud og ikke minst for å få en struktur som er tilpasset dagens og morgendagens oppga-ver. Det er ikke skatteinnkreverfunksjonen som bidrar til å styrke lokaldemokratiet. Det som bidrar til å styrke lo-kaldemokratiet, er at vi reduserer den statlige detaljstyrin-gen. Gjennom flere tiår har detaljstyringen økt. Vi reduse-rer den statlige detaljstyringen, og det gir lokaldemokratiet større makt og mer ansvar.

La meg bare trekke frem de endringene vi har gjort når det gjelder arealforvaltning, hvor kommunene har fått be-tydelig større makt og innflytelse. Det blir tiljublet av lo-kalpolitikere fra Senterpartiet, Arbeiderpartiet og selvsagt også fra de borgerlige partiene. Vi har fremmet forslag om å flytte mange oppgaver til kommunene: tannhelse, reha-bilitering, barnevern har vi nå en egen vurdering av. Flere oppgaver blir flyttet til kommunene, og det vil gi lokalpoli-tikken mer innhold.

Presidenten: Stein Erik Lauvås – til oppfølgings-spørsmål.

Stein Erik Lauvås (A) [10:28:06]: Vi har også hatt høring om dette. Der ble det uttalt fra Kemnerforbundet at man her legger opp til at det er kommunene som skal ta innsparingsstøyten ved disse skatteoppkreverflyttinge-ne, og at kommunene da vil tape penger fordi uttrekket er større enn det man – på en måte – tjener. I tillegg taper man jo mye kompetanse og viktige verktøy for god øko-nomistyring. Så det jeg lurer på, er: Kan statsråden si hva som har endret seg når det gjelder dette spørsmålet siden stortingsflertallet i juni vedtok ikke å overføre dette?

Statsråd Jan Tore Sanner [10:28:50]: Stortingsfler-tallet hadde flere spørsmål som man ønsket at regjeringen skulle se på. Det har regjeringen gjort, og vi mener at dette er et godt forslag, ikke minst fordi det kan bidra til å styr-ke kommuneøkonomien. I 2014, 2015 og 2016 har kom-munene fått et større reelt handlingsrom enn de hadde i de tre foregående, rød-grønne årene. Det er også grunnen til at lokalpolitikere, ordførere og rådmenn gir svært gode

skussmål til det forslaget vi har lagt frem. Vi har gjennom-ført møter i samtlige kommuner, og tilbakemeldingene fra rådmennene og lokalpolitikere er at regjeringens forslag for kommunene er et godt opplegg som gir handlingsrom til å gjennomføre de oppgavene man har ansvaret for, og til å kunne styrke velferdstjenestene på viktige områder. Men det er slik i Kommune-Norge – som det også er nasjo-nalt – at man må prioritere og effektivisere for å få til det man ønsker.

Presidenten: Heidi Greni – til oppfølgingsspørsmål.

Heidi Greni (Sp) [10:30:03]: Statens overtakelse av dagens ansatte ved de kommunale skattekontorene skal skje etter reglene om virksomhetsoverdragelse, altså skal samtlige av dagens 1 400 ansatte overføres til skatteeta-ten. I Finansdepartementets framstilling til budsjett heter det at det skal skje en innsparing allerede i 2016 på over 200 mill. kr, og at det skal økes til 356 mill. kr, med helårs-virkning for 2017. Innsparingen er basert på 450 overtalli-ge årsverk.

Hvordan kan den statlige skatteetaten oppnå en innspa-ring allerede første år på 200 mill. kr, når den samtidig får ansvar for finansiering og sysselsetting av samtlige av de 450 overtallige årsverkene?

Statsråd Jan Tore Sanner [10:30:54]: La meg bare først foreta en liten observasjon. I den første runden til fi-nansministeren var det flere fra opposisjonen som etterlys-te effektiviseringstiltak. Flere spørsmål handlet om hvor-dan vi kan bruke statens midler mer effektivt for ikke å øke oljepengebruken mer enn nødvendig. Dette er et kon-kret forslag til hvordan vi kan sikre innbyggere og nærings-liv gode tjenester, hvordan vi kan ivareta en god distrikts-profil, og hvordan vi kan ta ut et effektiviseringspotensial som innebærer at vi kan styrke kommuneøkonomien. Det er vel dokumentert at her kan vi drive mer effektivt, her kan vi sikre innbyggerne våre gode tjenester. Jeg er forund-ret over at partier som ellers er så opptatt av å bruke mer penger, ikke er villig til å se på hvordan de også kan drive mer effektivt i staten og kommunene.

Presidenten: Terje Breivik – til oppfølgingsspørsmål.

Terje Breivik (V) [10:31:55]: Det er to paradoks med omsyn til kemnersaka. Me står no i ei kommunereform som ikkje akkurat har vind i segla. I den situasjonen er sva-ret frå regjeringa å ta frå kommunane ei oppgåve, når ho heller burde ha brukt kreftene på å stilla spørsmål om kva oppgåver kommunane eventuelt kan få i tillegg til det Stor-tinget har lagt inn i reforma – i staden for å starta i andre enden.

I tillegg er eg fascinert over klokkartrua på, som fi-nansministeren seinast gav til kjenne i svaret til meg i stad, at staten skal vera ein så langt meir effektiv tenestepro-dusent enn kommunane. Utan å nemna praktiske døme er vel regelen ikkje nødvendigvis slik i ein del andre statleg-gjeringsreformer. Eg fryktar at vinninga fort kan gå opp i spinninga, og vel så det, og så sit me igjen med rekninga.

Så er ministeren samd i at me heller burde ha brukt Stortinget til å drøfta kva me no kan bidra med for å få ny entusiasme inn i kommunereforma? Deler kommunalministeren finansministeren si tru på at staten ... (presidenten avbryter).

Presidenten: Tiden er ute.

Statsråd Jan Tore Sanner [10:33:04]: Jeg kan bekrefte at hele regjeringen arbeider for å styrke lokaldemokratiet og lokalpolitikernes reelle politiske handlingsrom. Kemneren er ikke en del av lokalpolitikkenes handlingsrom, det er skatteinnkreving. Vi samarbeider utmerket godt med Venstre og Kristelig Folkeparti om forslag til oppgaver som kan overføres til kommunene. Stortinget behandlet det før sommeren, og vi ble sammen enige om den største samlede overføring av oppgaver til kommunene som er gjennomført noensinne. Vi arbeider nå med konkretisering av hvordan dette kan gjøres, og det vil i sum bidra til at kommunene kan gi innbyggerne bedre tjenester, og at det lokalpolitiske handlingsrommet øker. Så jeg er glad for Venstres utålmodighet og Venstres standhaftighet når det gjelder troen på større og sterkere kommuner som kan gi innbyggerne bedre tjenester, og så har vi et felles ansvar for å sørge for at det blir mindre statlig detaljstyring og økt handlingsrom for kommunene og lokalpolitikkerne.

Presidenten: Karin Andersen – til oppfølgingsspørsmål.

Karin Andersen (SV) [10:34:22]: Hvis kommunene skal få et større handlingsrom, er ikke det de har bruk for nå, flere oppgaver som ikke er fullfinansiert av staten, og at staten tar fra dem oppgaver som de i dag utfører godt, og som – som kemnerforeningen sa da de var i høring i kommunalkomiteen i Stortinget – vi vil tape 2–3 mrd. kr på fordi skatteinnkrevingen i kommunene er bedre enn i staten. Det er mulig å ta ut de bitene som er svært kompliserte, og sentralisere dem, hvis det er det som er behovet.

Dette handler vel mer om at regjeringen har en veldig sterk tro på at sentralisering og det som er stort og samlet, er bra. Da er det veldig rart at man samtidig skal desentralisere oppgaver som staten i dag gjør godt, f.eks. habilitering av mennesker med utviklingshemming, hjelpemidler til folk med funksjonsnedsettelse og varig tilrettelagt arbeid – som er ordninger som trenger å være like over hele landet – uten at det følger statlig øremerkede penger med.

Statsråd Jan Tore Sanner [10:35:36]: Det siste er feil, for når kommunene får flere oppgaver – og jeg mener at det er viktig – kan kommunene gi et mer helhetlig tilbud til innbyggerne. Det er ingen grunn til at tannhelsen skal ligge i fylkeskommunen, som har ansvaret for fylkesveier og kollektivtransport. Tannhelsen hører sammen med skolehelsetjenesten og kommunehelsetjenesten. Kommunene er nærmere innbyggerne og kan gi innbyggerne et mer helhetlig tilbud. Det er en viktig bakgrunn for kommunereformen og for hvorfor vi ønsker å flytte oppgaver til kommunene. Så er det selvsagt også slik at når man flytter

oppgaver til kommunene og styrker lokaldemokratiet, må det også følge penger med.

I går hadde vi en debatt i Stortinget om valgdeltakelse ved kommunevalg, og en gjennomgangstone var at lokalvalget betyr for lite. Vi ønsker at lokalvalget skal bety mer. Da må vi også gi kommunene større handlingsrom og mer reell politisk makt. Kemnerfunksjonen er ikke en del av det.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål – presidenten tror statsråd Sanner kan sette seg. (Munterhet i salen)

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [10:36:53]: Fremskrittspartiets leder har en enorm tiltro til statlig byråkrati og vilje til sentralisering. Folkevalgte rundt om i alle landets kommuner, fra Oslo til Lødingen, har sagt nei til statliggjøring av skattekontorene. Men det er ikke kun lokale folkevalgte som har gjort det. Også vi i Stortinget sa med et stort flertall rett før sommeren nei til sentralisering. Stortingsflertallet vil ha arbeidsplasser rundt om i hele landet, nær der folk bor. Men finansminister Jensen fra Fremskrittspartiet gir seg ikke. Store, sentraliserte statlige enheter er svaret. Svaret er å gå fra 288 kontorer nær der folk bor, til 33 statlige mastodonter på skattesiden.

Jeg synes det er litt rart, når Stortinget så tydelig rett før sommeren sa nei til lovforslaget om sentralisering, og vi har hørt at både Venstre, Kristelig Folkeparti, Arbeiderpartiet og SV i dag er like tydelige på sitt nei, at finansminister Jensen kjemper for mer statlig byråkrati. Det virker på en måte som om hun har fortrenget Stortinget. Jeg kan forstå at Siv Jensen har fortrenget kommunevalget, for det gikk heller ikke helt veien. Så mitt spørsmål til finansminister Jensen er: Er dette et ønske om et nytt nederlag fra regjeringen?

Statsråd Siv Jensen [10:38:23]: Jeg er kanskje ikke så overrasket over at Senterpartiet fortsetter sin motstand mot endring. Men det er altså helt nødvendig å gjøre endringer i et samfunn som hele tiden endrer karakter, og som krever av oss at vi har en bedre oppgaveløsning.

Vi står overfor noen ganske betydelige utfordringer knyttet til oppgaver som i dag løses gjennom skatteoppkrevingen – ikke minst handler det om kampen mot svart arbeid og økonomisk kriminalitet. Jeg mener faktisk at denne reformen ikke er en sentraliseringsreform, men en regionaliseringsreform, en reform som tar sikte på å skape sterkere fagmiljøer regionalt, som vil gjøre det mulig for oss – i mye større grad enn i dag – å drive en effektiv arbeidsgiverkontroll, som er et av de viktigste verktøyene skattemyndighetene har for å avdekke økonomisk kriminalitet, i flere bedrifter enn det man klarer å utføre i dag.

Jeg har stått i Stortinget og svart på spørsmål knyttet til hvordan vi på en bedre måte fremover kan iverksette tiltak og virkemidler nettopp for å bekjempe økonomisk kriminalitet og svart arbeid, og et av de gode – skal vi si – våpnene vi har for å gjøre det, går nå Senterpartiet til kamp mot. Jeg undres over det. Det er altså hevet over tvil at arbeidsgiverkontrollen er svak og nesten ikke tilstedeværende i et

betydelig antall av dagens kommuner. Ved å finne en bedre måte å organisere dette på – regionalisere oppgaveløsningen – får vi sterkere fagmiljøer, som i mye større grad vil evne å gjøre jobben i samarbeid med andre fagmyndigheter, og i tillegg oppnår vi da den gode effekten som heter effektiviseringsgevinst, som gjør at vi kan frigjøre ressurser til andre og viktige tjenester i samfunnet.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [10:40:29]: Da Høyre, med støtte fra Fremskrittspartiet, hadde styringen i Oslo, hadde de en høringsuttalelse når det gjaldt sentralisering av kemnerkontorene. De sa at det var en stor fordel at kemneren kunne samarbeide med skjenkemyndighetene i byen og ha et tett samarbeid for å avdekke svart arbeid og kriminalitet. Så jeg er helt grunnleggende uenig med finansministeren i at en når en skal fjerne kemneren fra den øvrige lokale virksomheten, får bedre lokal oversikt. Snarere tvert imot – det er jo en kjempefordel at en har folk med lokalkompetanse, som kjenner de andre virksomhetene i sin kommune, som kan gå målrettet inn og gjøre tiltak, og hvor man nesten har kontroll på 5 pst. av alle arbeidsgivere.

Så er det en ting til som er veldig, veldig rart. Når stortingsflertallet er så tydelig imot, hvorfor velger da Siv Jensen å kjøre på videre? Det har vært satt av 120 mill. kr til denne prosessen i revidert nasjonalbudsjett. Er de 120 millionene skattekrone brukt på en prosess som Siv Jensen må vite at hun ikke får flertall for i Stortinget?

Statsråd Siv Jensen [10:41:34]: Ingen penger brukes før de har et vedtak bak seg i Stortinget. Dette er lagt frem som en helhetlig del av statsbudsjettet, og så får Stortinget nå gå løs på oppgaven med å vedta det.

I forbindelse med behandlingen av revidert budsjett kom det spørsmål fra Stortinget som bl.a. handlet om virksomhetsoverdragelse. De ulike spørsmålene som ble reist, har regjeringen besvart i statsbudsjettet for 2016, og vi mener at vi på den måten kvitterer ut de ubesvarte spørsmålene som Stortinget mente lå der da revidert budsjett ble behandlet.

Men så har jeg lyst til å utfordre Slagsvold Vedum tilbake: Når 81,5 pst. av kommunene i dag bruker mindre enn ett årsverk på arbeidsgiverkontroll, mens elleve kommuner ikke har gjennomført en eneste kontroll i det hele tatt, hvordan kan man da si at arbeidet mot svart arbeid er velfungerende i alle landets kommuner?

Presidenten: Heidi Greni – til oppfølgingsspørsmål.

Heidi Greni (Sp) [10:42:57]: Mitt spørsmål går til statsråd Sanner, så han kan få lov til å komme tilbake!

«Mer makt og myndighet til kommunene» er hovedoverskriften til oppgavemeldingen.

«Over tid har utviklingen gått i retning av mer statlig detaljstyring (...). Dette har svekket kommunenes handlingsrom. Kommunereformen vil legge et grunnlag for at flere oppgaver kan løses nærmere innbyggerne», står det videre i oppgavemeldingen fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Regjeringen har begrunnet kommunereformen med et

ønske om å gi kommunene flere og større oppgaver. Da oppgavemeldingen ble behandlet, ble disse oppgaveoverføringene satt på vent i påvente av nye utredninger.

Den største og mest offensive oppgavereformen regjeringen velger å gjennomføre, er å ta skatteinnkreverfunksjonen fra kommunene og overføre den til staten. 1 400 arbeidsplasser ønsker statsråden å fjerne fra rådhusene. Dette representerer viktig kommunal kompetanse, som i kommunene inngår i en helhet av oppgaver som skal videreføres som kommunale. Mener statsråden at forslaget om å statliggjøre skatteinnkreverfunksjonen er i samsvar med intensjonene i kommunereformen om å styrke den kommunale oppgaveporteføljen på bekostning av den statlige?

Statsråd Jan Tore Sanner [10:44:14]: Det spørsmålet besvarte jeg vel i den forrige runden vi var igjennom. Jeg mener at det er fornuftig og riktig det grepet vi nå tar, hvor man får sterkere regionale miljøer som i større grad kan bekjempe svart arbeid, og hvor vi i tillegg kan hente ut en effektiviseringsgevinst som bl.a. kan brukes til å styrke kommunesektoren. Jeg mener at det er fornuftig, og jeg mener at det er riktig, og jeg er forundret over at det spørsmålet stilles om igjen og om igjen.

Så er det ikke riktig at vi har satt oppgavene til kommunene på vent – snarere tvert imot. Det vi bl.a. har sørget for, er at kommunene har fått større rådighet i arealsaker. Er det noe Senterpartiets ordførere og lokalpolitikere har etterlyst, er det mindre statlig detaljstyring i arealsaker. Der leverer vi. Der det forrige regimet overprøvde kommunene i 70 pst. av sakene, gir vi kommunene rett i minst 60 pst. av sakene. Det er et viktig skritt. I tillegg kommer tjenesteoppgavene, som blir lagt frem for Stortinget våren 2017.

Presidenten: Stein Erik Lauvås – til oppfølgings-spørsmål.

Stein Erik Lauvås (A) [10:45:31]: Forstår statsråden at logikken ikke bærer når regjeringen i kommunereformen skal tilføre kommunene oppgaver, men i praksis velger å frata dem oppgaver? Det er oppgaver som kommunene i dag løser bra, og det er god kompetanse å ha ute i Kommune-Norge. Spørsmålet er om statsråden forstår at argumentasjonen om flere oppgaver til kommunene ikke lenger henger på greip når han nå faktisk foreslår å fjerne oppgavene.

Statsråd Jan Tore Sanner [10:46:08]: Jeg har i hvert fall forstått at Arbeiderpartiet ikke forstår det!

Jeg mener at det er logisk, og jeg mener at det er fornuftig, for det henger sammen med hvilke oppgaver som skal ligge lokalt. Det er oppgaver hvor lokalpolitikere også kan ha reell politisk innflytelse.

Når det gjelder skatteinnkrevingen, bygger jo det på skattevedtak i Stortinget. Dette er en ren skatteinnkreverfunksjon, som vi mener kan styrkes gjennom regionaliseringen – sterkere fagmiljø, som kan bekjempe svart arbeid – og i tillegg kan vi hente ut en effektiviserings-

gevinst. Jeg må heller si at jeg er litt overrasket over at ikke Arbeiderpartiet forstår det.

Når det gjelder andre oppgaver som kan bidra til å styrke lokaldemokratiet, har jeg gjerne en dialog også med Arbeiderpartiet om hvordan vi kan få det til, både ved å flytte oppgaver til kommunene og ikke minst ved å redusere den statlige detaljstyringen. For er det noe som hemmer lokaldemokratiet, er det når vi som nasjonale politikere skal styre lokalpolitikken i detalj. Vi må gi lokalpolitikkerne større reelt politisk handlingsrom, og der samarbeider jeg gjerne også med Arbeiderpartiet.

Presidenten: André N. Skjelstad – til oppfølgings-spørsmål.

André N. Skjelstad (V) [10:47:17]: Flere har vært inne på at dette også dreier seg om kompetansearbeidsplasser og ikke minst om fagmiljø, som for så vidt statsråden og undertegnede har vært enige om tidligere.

Det som forundrer meg, gjelder mantraet som jeg trodde vi var enige om, at vi ikke skulle flytte ting oppover, men vi skulle flytte ting nedover. For meg kan det virke som om Høyre nå har gjort et kvantesprang ved at de på mange måter er på sporet av det som har vært politikken til Arbeiderpartiet i mange, mange tiår, at en ønsker en stadig mer sentralisert stat. Er det sånn at Høyre nå ønsker å ta klærne til Arbeiderpartiet mens disse bader, for nettopp å få en sentraliserende effekt, som også Stortinget og Venstre var krystallklare på i fjor at vi var uenig i? For dette er ikke noen smøring av kommunereformen, som statsråd Sanner er opptatt av.

Statsråd Jan Tore Sanner [10:48:19]: Sist gang dette spørsmålet var aktuelt, var det Per-Kristian Foss som var finansminister, så dette er ikke et forslag som bare Arbeiderpartiet har ivret for – jeg vet ikke om de har ivret for det, nå er de åpenbart imot. Sist gang dette ble diskutert, var det en Høyre-finansminister i en borgerlig regjering hvor Venstre og Kristelig Folkeparti også var med. Da ble dette temaet diskutert.

Vi er også opptatt av at vi skal flytte statlige arbeidsplasser ut i regionene, og hvis vi ser på hva vi nå har fått til, sammen med Kristelig Folkeparti og Venstre, i løpet av to år, så har vi flyttet over 50 pst. flere arbeidsplasser ut av Oslo enn det den rød-grønne regjeringen klarte på fire år. Vi tar også grep for å styrke regionene gjennom å flytte statlige arbeidsplasser. Det siste var Regelrådet, til Hønefoss, men vi har også flyttet viktige arbeidsplasser både til Tromsø, til Vadsø og til andre regioner i Norge.

Presidenten: Snorre Serigstad Valen – til oppfølgings-spørsmål.

Snorre Serigstad Valen (SV) [10:49:28]: Mitt spørsmål er til finansministeren.

Finansministeren forsvarte statliggjøring av skatteinnkreverfunksjonene med kampen mot økonomisk kriminalitet. Hvis finansministeren er opptatt av det, er det jo bare å ta fatt med større entusiasme på utvidet land-for-

land-rapportering, trekke statsselskaper og oljefondet ut av skatteparadis og ikke minst forhindre kutt i Økokrim, osv. Dette handler om at finansministeren, som også er leder i Fremskrittspartiet, har større tillit til flere statlige byråkrater enn til lokale skatteinnkrevere som kjenner lokalsamfunnet, som kjenner næringslivet, som kan lage gode løsninger, og som har høyere innkrevingsprosent enn det statlige.

Hva er det finansministeren har forstått som ikke Kommune-Norge har forstått, i denne saken?

Statsråd Siv Jensen [10:50:24]: Jeg mener at denne saken handler om flere ting. Ja, den handler om det jeg sa i sted, nemlig at vi gjennom å organisere dette i sterkere regionale miljøer kan få mer kraft i vår evne til å bekjempe økonomisk kriminalitet og svart arbeid. Det er jo ikke sånn at det eneste svaret på det er land-for-land-rapportering, som vi også har diskutert her i Stortinget. Det er bare ett lite svar. Det er jo først og fremst et spørsmål som handler om internasjonale spørsmål, og det er viktig nok i seg selv, for det pågår veldig mye skatteunndragelse også i den sammenheng. Men vi må også begynne med oss selv og se på hvordan vi kan gjøre denne oppgaven bedre.

Dette er i utgangspunktet ikke en oppgave som er en naturlig kommunal oppgave å håndtere, fordi det handler om at skattytere skal likebehandles etter det samme regelverket, og disse oppgavene er i veldig stor grad automatisert. Den delen av oppgaven som ikke fungerer optimalt, nemlig arbeidsgiverkontrollen, er hovedårsaken til at det vil være hensiktsmessig å gjøre en endring i dette, og jeg er overrasket over at også SV synes det er en dårlig idé at man kan frigjøre ressurser til andre ... (Presidenten avbryter.)

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Ola Elvestuen (V) [10:51:48]: Mitt spørsmål går til samferdselsministeren.

Avgjørelsen om vi i framtiden skal kunne knytte sammen de store byene i Skandinavia med et høyhastighetsnettverk for jernbane, tas i stor grad i dag. Det er i årene framover vi skal investere stort i et intercitynett for jernbane, og det er de beslutningene om dimensjoneringen vi tar, som avgjør om dette er starten på et høyhastighetsnett, eller om beslutningene legger begrensninger for det samme.

Tilbake i 2009, ved behandlingen av Nasjonal transportplan, la Stortinget til grunn at den framtidige jernbanen stort sett skal bygges og dimensjoneres for 250 km/t. Dette ble gjentatt i flere merknader i 2013. Når vi ser på det som faktisk bygges, ligger det likevel under den dimensjoneringen, enten det er langs Mjøsa, der det vel ligger på 200 km/t, eller om det er planene forbi Eidsvoll, der det vel er nede i 130 km/t – eller det er andre steder. Det er egentlig bare forbi Holmestrand i et par kilometer at det dimensjoneres for 250 km/t.

Den 17. oktober i 2014 sendte statsråden et brev til de ulike etatene underlagt hans departement og ba dem om å gjennomgå gjeldende prosjekter for å se hvordan man kunne forenkle og spare penger. Man ble spesielt bedt om

å gå inn på lavere, enklere standard på nye prosjekter. Og vi kan se at bl.a. Vestfoldbanen i dag planlegges for lavere og enklere standard enn det som f.eks. lå til grunn i konseptvalgutredningen.

Jernbane bygges for 100 år. Statsråden har flere ganger kritisert bl.a. Arbeiderpartiet, vel senest i Dagsrevyen mandag, for å underdimensjonere bygging av nye veier. Er ikke statsråden bekymret for at han gjør akkurat det samme når det gjelder jernbane – at vi bygger for enkelt sett i forhold til de behovene framtiden bringer?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [10:53:56]: Å bygge ut god infrastruktur som er framtidsrettet, er viktig, uavhengig av om en snakker om vei, jernbane, lufthavn, kyst, sykkelvei – ja, uansett hva det gjelder.

Det som irriterer meg mest når jeg som statsråd reiser rundt og møter Vegvesen-folk eller lokalt næringsliv, er når de peker på veier som har blitt bygd for 15 år siden, som allerede har sprengt kapasitet, og der broene over veiene er dimensjonert sånn at en kan ikke bare legge på et felt til. En kan ikke bare ordne opp, fordi en må bygge om broene helt, en må rive dem. Det er mye penger rett ut av vinduet. Jeg har vært opptatt av at når vi tenker infrastruktur framover, skal vi ha et trasévalg, dimensjonering av broer og tunneller og andre ting som gjør at en enkelt kan øke kapasiteten når behovene kommer, uten at en må bruke masse penger på å gjøre om på det som er gjort fra før.

Når det gjelder jernbane, har vi et budsjett som har økt med 50 pst. til Jernbaneverket siden regjeringsskiftet. Det investeres nå i så høyt tempo at det vi satser mest på i 2016-budsjettet, er faktisk å få fram nye planer. Vi har kommet til en bunnskrapt kasse når det gjelder planer om å bygge nytt. Nå må vi øke planleggingskapasiteten.

I 2012, altså tredje året ut i forrige stortingsperiode, da vi jobbet med den nasjonale transportplanen vi nå holder på å realisere, var planleggingsbevilgningen 47 mill. kr. Det gir faktisk ikke mye til å realisere NTP. I 2016-budsjettet foreslår vi bevilgninger på 1 144 mill. kr. Det gjør at Jernbaneverket vil ha en helt annen kapasitet til å tenke langsiktig, til å tenke helhetlig og til å sørge for at en får riktig dimensjonering.

Jeg er opptatt av at vi skal få god jernbane inn og ut av byene i Norge. Det viktigste målet er å få pendlertrafikken til å fungere. Det andre hovedmålet er å få godstrafikken på jernbanen til å bli bedre. Så jobber vi tett med våre naboland for å sørge for at vi får bedre kontakt på jernbanen mot Stockholm, Göteborg og København.

Ola Elvestuen (V) [10:56:04]: Jeg er helt enig i at vi må planlegge mer, men vi må også planlegge på en sånn måte at vi unngår å få den stykkvis og delte utbyggingen som vi har i dag.

Da blir spørsmålet: Vil statsråden gjøre det samme som han uttrykker ønske om når det gjelder vei, nemlig at det gis et tydelig ansvar? Det nye jernbanedirektoratet må få et tydelig ansvar der en planlegger hele strekningen fra A til B, fra by til by – bestemmer hvilken dimensjonering dette skal ha – for så å planlegge detaljene ut fra den dimensjoneringen som en legger til grunn. Det er den overordne-

de planleggingen som mangler, og som gjør at det vi gjør i dag, kan henge sammen og bygge oppunder de mulighetene vi ser om 10–20–30 år. Da må vi ha et høyhastighetsnett. Sånn som vi gjør dette i dag, setter vi begrensninger for de mulighetene som ligger der framover, og det legger opp til et system for jernbanen for framtiden som blir akkurat som statsråden beskriver det for vei.

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [10:57:03]: Det å tenke langsiktig og planlegge hele traseer og hele strekninger er viktig og noe av det vi legger opp til i de bevilgningsvedtakene som Stortinget har gjort, i godt samarbeid med regjeringen og Venstre og Kristelig Folkeparti. Vi har altså økt bevilgningene til planlegging kraftig.

Det viktige for meg er ikke nødvendigvis hvor mye penger man bruker på planlegging, prosjektering og bygging. Det viktigste er at totalkostnaden for prosjektet blir minst mulig, mens tilbudet en skaper, blir best mulig – det å få maks valuta for pengene. Der gjør jernbanen en fantastisk jobb nå, synes jeg. De har gått gjennom mange prosjekter, ikke for å redusere kapasiteten, men for å gjennomføre dem på en bedre og enklere måte for å få mer igjen for pengene. Et av vedlikeholdsprosjektene de i 2014 skulle ha gjennomført på Etterstad for 120 mill. kr, valgte de å utsette med et år og gjennomførte det til 60 mill. kr isteden. En får den samme funksjonaliteten, men en får brukt arbeidskraften bedre, en får forberedt trafikkkløsingene bedre, og dermed får vi dobbelt så mye igjen for pengene. Det må også være en del av den jobben som både storting og regjering gjør når vi skal bygge mer jernbane.

Presidenten: Siri Engesæth – til oppfølgingsspørsmål.

Siri Engesæth (V) [10:58:18]: Statsråden har påpekt at noe av grunnen til lavere jernbanebevilgning i år enn i fjor var at forrige regjering har bevilget veldig lite penger til planlegging. Venstre har påpekt mange viktige tiltak, som nytt vendeanlegg i Asker og andre tiltak som kan bygges raskt, og som ikke har den lange ledetiden. Statsråden vet selvfølgelig godt at Stortinget ikke kan behandle, i forbindelse med NTP, tiltak som ikke er tilstrekkelig utredet. KVVU Oslo-Navet kommer med sin anbefaling om noen uker; den er jo sterkt forsinket. Vil disse lavhengende mulighetene for raskt å øke kapasiteten, f.eks. i Asker, Bærum og der omkring, være omhandlet i KVVU Oslo-Navet?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [10:59:02]: KVVU Oslo-Navet er jo primært et samarbeid mellom Vegvesenet, Jernbaneverket og Ruter for å se på hvordan en kan lage en Oslo by der behovet for bil blir mindre fordi folk får dekket sine transportbehov med kollektivtransport. Det er en invitasjon til det kommende byrådet i Oslo om ikke å legge det også på is, men tvert imot om å gjennomføre det.

Når det gjelder jernbanebevilgninger, er det riktig at det er en liten nedgang i budsjettet for 2016, rett og slett fordi Jernbaneverket sier at de ikke har flere prosjekt som de klarer å gjennomføre. Men innenfor det budsjettet som foreligger, øker vi planleggingsbevilgningene med 0,5 mrd. kr

nettopp for å prøve å framskynde prosjekt som ligger i løypa, men som med den NTP-en som de rød-grønne hadde, hadde kommet mye lenger ut i tid. Vi har økt vedlikeholdsbevilgningene med 1 mrd. kr. Vi framskynder arbeidet med nye signalanlegg med 0,5 mrd. kr. Det er også viktig å se på godsterminaler. Hva kan vi gjøre der for å sørge for at de blir enda bedre rustet til å kunne ta mer gods over fra vei til jernbane? Det finnes mange mindre prosjekter, f.eks. satsingen på intercity til Moss og videre nedover mot Skien og oppover til Lillehammer, er det dessverre fortsatt litt ledetid før de kan sette spaden i jorda. Men vi jobber for ... (Presidenten avbryter.)

Presidenten: Eirik Sivertsen – til oppfølgingsspørsmål.

Eirik Sivertsen (A) [11:00:25]: Å få et best mulig jernbanetilbud er helt sentralt i den nasjonale transportplanen som regjeringen Stoltenberg II la fram, og som statsråden nå er i full gang med å realisere. Men jeg merket meg at statsråden unngikk å svare på spørsmålet om hvorvidt man planlegger for 250 km/t for tog, for det å ha hurtige tog er også en del av et best mulig jernbanetilbud. Så jeg vil gi statsråden mulighet til å svare på det spørsmålet.

Men jeg har et tilleggsspørsmål. Det handler om den infrastrukturen som skal kjøre på skinnene. Neste år er det foreslått å gi NSB restverdisikring for 1 550 mill. kr til anskaffelse av 26 nye togsett. Mitt spørsmål blir da: Vil statsråden i det minste forsikre seg om at NSB kjøper tog som kan gå i 250 km/t, slik at de i hvert fall kan kjøre på de skinnene som tillater det?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:01:20]: Det er mye i Nasjonal transportplan som alle partiene på Stortinget er enige om. Men en av de tingene regjeringen og – jeg er ganske sikker – Kristelig Folkeparti og Venstre ikke er enig i når det gjelder Nasjonal transportplan, er å følge den slik som de rød-grønne planla den. Hvis vi skulle gjort det, skulle vi i 2016-budsjettet kuttet jernbanebudsjettet med 2,5 mrd. kr. Det synes jeg ville vært helt uansvarlig og helt meningsløst. Vi kommer til å gjennomføre det vi er enig i i Nasjonal transportplan – og alt det andre som vi mener må komme i tillegg.

Det er bra at representanten tar opp at det nå blir kjøpt inn flere tog enn planlagt. Vossebanen vil få nye togsett om et par år – for første gang siden 1952. Det tror jeg blir kjærkomment tatt imot. Det samme gjelder Gjøvikbanen. Det handler om å sørge for at vi får best mulig avvikling av trafikken.

Mye av det vi bygger nå, handler om å utvikle lokaltrafikken inn mot Oslo. Da må en også se på avstanden mellom stasjonene og bygge ut en infrastruktur som gjør at en får rask akselerasjon og holder tempoet. Men her er det ikke snakk om at en nødvendigvis kommer opp i 250 km/t og så ned igjen – her må en se på hvordan en får mest igjen (presidenten klubber) for pengene, slik at en ... (Presidenten avbryter.)

Presidenten: Hans Fredrik Grøvan – til oppfølgings-spørsmål.

Hans Fredrik Grøvan (KrF) [11:02:35]: Stortinget vedtok før sommeren en offensiv jernbanereform for å fornye og forbedre jernbanetilbudet i Norge. Det har vist seg å være tverrpolitisk vilje til å satse på tog som et viktig kollektivtilbud i Norge. Det er ingen tvil om at jernbanen er det mest kapasitetssterke, arealeffektive og miljøvennlige kollektivtilbudet vi har. Når vil vi kunne merke konsekvensene av den nylig vedtatte jernbanereformen?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:03:09]: Jernbane handler om å sørge for at det er nok penger til å investere i infrastruktur. Etter to NTP-er der vedlikeholdsetterslepet doblet seg, har denne regjeringen og dette flertallet – som også representanten Grøvan representerer – gått langt utover det som var planlagt i Nasjonal transportplan: Vi begynner å kutte i vedlikeholdsetterslepet. Det ville vokst videre om vi skulle fulgt den rød-grønne planen – vi kutter i det.

Så er det viktig at en også ser på hvordan en organiserer det. Det handler ikke bare om penger, det handler om å sørge for at en har en tydelig ansvarsfordeling. Der er Jernbanedirektoratet, som vi skal opprette, det viktigste, der vi tar noen oppgaver fra NSB, noen fra Samferdselsdepartementet og viderefører en del fra Jernbaneverket – samler det slik at en har ett budsjett, én inntekts- og utgiftspost, ett sted der beslutninger tas. Det er kjempeviktig. En vil se en del vedtak komme i løpet i 2016, men en vil ikke nødvendigvis se de fysiske endringene med en gang.

Det er de strategiske, langsiktige beslutningene som vil komme jernbanen spesielt til gode.

Presidenten: Janne Sjølmo Nordås – til oppfølgings-spørsmål.

Janne Sjølmo Nordås (Sp) [11:04:23]: Hastighet på jernbanestrekninger er selvfølgelig viktig. Det er i tillegg viktig å ha god regularitet, det ser vi ikke minst når det gjelder godssituasjonen. Jeg registrerte at statsråden ikke svarte så veldig konkret på om han ønsket 250 km/t og hva som skulle til med hensyn til det. Men et spørsmål som jeg tenker også er viktig, er hva man skal gjøre for å få opp hastigheten også for eksisterende strekninger, både der det er pendlere og der det går gods. Kan statsråden utdype også det spørsmålet?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:05:04]: Bare for å være tydelig: Selvsagt legger vi til grunn de faglige vurderingene til Jernbaneverket når vi skal dimensjonere for fart, og da er 250 km/t det som en ofte snakker om.

Så er det også viktig at hvis en skal ha fart, må en sørge for at det er akselerasjonsmuligheter, slik at toget kan bruke den farten. Det er ingen vits i å bygge en bane for 250 km/t hvis det er lokaltog som skal gå der, som stopper veldig ofte. Det ser vi i Follobane-tunnelen, som jo er laget for fart: Der har vi nettopp opplevd at Arbeiderpartiet ønsker omkamp og vil ha en stasjon midt i tunnelen,

som gjør at en ikke får benyttet den farten, og som fordyrer prosjektet med mange milliarder kroner. Så her bør det være en sammenheng mellom det en ber om, og det en selv leverer.

Når det gjelder eksisterende traseer der en ikke kommer til å bygge nytt på en del år, har vi økt satsingen på vedlikehold nettopp fordi forutsigbarhet, det å vite at systemet fungerer, at en har tilstrekkelig strømtilførsel som gjør at elmotorene fungerer og kan gi maks effekt, det må på plass. På Gjøvikbanen kommer vi til å oppgradere dette, nettopp fordi en også må ha bedre infrastruktur rundt for å kunne ha både fart og kapasitet på den banen når en får nye tog.

Presidenten: Karin Andersen – til oppfølgingsspørsmål.

Karin Andersen (SV) [11:06:16]: En av grunnene til at farten blir lav, og også til at vegsystemet vårt blir for lite og ødelagt, er at det er for mye godstrafikk på vegene. Da er det viktig at man har lange strekninger for å skulle transportere gods, så det trengs en nasjonal strategi for gods på bane hvis det skal være mulig å realisere.

I NTP-en som den rød-grønne regjeringen la fram, hadde de vedtak om at det skulle settes i gang formelle planprosesser for elektrifisering bl.a. av Røros- og Solørbanen, som i praksis ville gi dobbeltspor mellom det sentrale Østlandet og Midt- og Nord-Norge – ett spor i Gudbrandsdalen og ett spor i Østerdalen. Ved å lage terminal i Kongsvinger-området ville man også kunne avlaste Alnabruterminalen.

Da dette ble behandlet i Stortinget, var alle enige i dette, unntatt Fremskrittspartiet. Men vil fremskrittspartistatsråden nå sette i gang den formelle planprosessen slik at vi kan få strøm på Røros- og Solørbanen?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:07:26]: Jeg tror at både de reformene vi har lagt fram og de ekstrabevilgningene vi har lagt fram på jernbane, viser at ikke bare Fremskrittspartiet, men hele det nye flertallet i Stortinget vil satse mer på jernbane enn det som en la opp til.

Det som er utfordringen innenfor gods når vi snakker både med Jernbaneverket og med næringslivet, er ikke nødvendigvis farten på godstogene, men det er forutsigbarheten. Når vi treffer logistikkelskaper, sier de at de gjerne vil bruke jernbane i større grad enn i dag, men så lenge det er så mye forsinkelser og kanselleringer på grunn av dårlig infrastruktur, velger de heller lastebiler.

Dette burde jo ha vært noe vi grep fatt i for mange, mange år siden. Istedenfor ser vi altså at i 2005 var det samlede vedlikeholdsetterslepet på jernbanen på 9,5 mrd. kr. I 2013 var det på 18 mrd. kr. En gikk altså feil vei i åtte år, noe som gjorde at forutsigbarheten for materiellet ble dårligere og dårligere. Nå har dagens flertall grepet fatt i dette, og næringslivet på Transport & logistikk-konferansen på Gardermoen i går sa at endelig begynner vi å se resultater, endelig begynner vi å stole på dette, og vi ser også at nå er det vekst på gods på jernbane igjen. Det gleder jeg meg over.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Audun Lysbakken (SV) [11:08:50]: Jeg har merket meg at samferdselsministeren mener at folk som tar taxi, ikke er verdige til å delta i debatter om byutvikling i Oslo, men jeg tok buss i dag, og derfor vil jeg driste meg til å stille samferdselsministeren et spørsmål om E18.

I den nye byrådserklæringen mellom SV, Arbeiderpartiet og Miljøpartiet De Grønne i Oslo står det at «den fysiske veikapasiteten på E18 i Vestkorridoren ikke kan økes. Arbeid med prosjektering, regulering og grunnerverv som bygger opp under økning av veikapasiteten må stanses».

Det er en erklæring SV er fornøyd med. Skal vi nå målene i klimaforliket om reduserte utslipp og sørge for ren og trygg luft for alle innbyggere, trenger hovedstadsregionen ikke mer vei, den trenger økt framkommelighet for kollektivtrafikken.

Men rett før byrådserklæringen ble lagt fram, uttalte samferdselsministeren seg om dette og sa at han har «liten tro på at samarbeidspartiene i Oslo skal kunne stoppe eller gjøre om det nåværende prosjektet», og uttalte at han «kommer til å ønske at Vegvesenet fortsetter sitt arbeid som før». Det nye byrådet kan ikke bli en «show-stopper», så jeg at statsråden hadde sagt.

Men nå er det jo sånn at det blir ikke så mye show uten at Oslo også er med, siden dette er et prosjekt som berører Oslo kommune i svært stor grad, og det er verdt å minne om at Statens vegvesen har understreket behovet for enighet mellom de ulike partene i dette prosjektet for å kunne gå videre med bompengefinansiering.

Det jeg lurar på, sett i lys av statsrådets uttalelser, er om det har blitt Fremskrittspartiets og denne regjeringens politikk å presse gjennom bompengefinansierte veiprosjekter, uavhengig av lokal oppslutning.

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:10:55]: La meg først si at jeg synes det er veldig bra at folk reiser kollektivt, og ja, denne regjeringen mener at taxi også er en del av kollektivløsningen. Men jeg er ganske sikker på at når en i klimaforliket sier at folk skal løse transportbehovene sine ved å reise kollektivt, gå eller sykle, er det ikke hver mann sin taxi som ligger i den løsningen.

Det var det jeg påpekte, at hvis tilnærmingen her er at ingen skal kjøre privatbil, men Miljøpartiet De Grønne sier at drosje løser dette, så kommer vi til å trenge ufattelig mye mer kapasitet på E18 både inn til og ut av Oslo. Derfor vil jeg heller satse på kollektivt, på buss, tog og sykkelvei. Og det gjør denne regjeringen. Bevilgningene fra forrige regjering til Oslo når det gjaldt kollektivt i 2012 og 2013, var 180 mill. kr totalt. I de to budsjettene som er blitt vedtatt med dagens fire partier, har vi bevilget 715 mill. kr, altså nesten firedoblet Oslos økonomiske ramme fra staten til å satse på kollektivt. I tillegg har vi over statsbudsjettets ramme gjort at det nå er rundt 100 flere togavganger fra Oslo S hver dag. Det gjør at flere folk har et godt alternativt kollektivtilbud som gjør at bilen blir mindre interessant.

Samtidig gjelder det også å sørge for de tusenvis av folk som står i bilkø allerede. Så selv om det ikke er vekst i bil-

trafikken, er det allerede etablert store, lange køer, og dem vil jeg også løse opp slik at vi får en bedre trafikkflyt med de bilene som er, og sørge for at flere lastebiler og håndverkerbiler kommer seg raskt på plass istedenfor å stå og stange i kø. Det må vi få til, og da handler det om å bygge en bedre vei, en bedre vei med bedre løsninger. Da er det et faktum, uansett om Oslos nye byregjering liker det eller ikke, at hele det fysiske prosjektet på E18 ligger i Akershus, og meg bekjent har ikke byregjeringen i Oslo noen fullmakt når det gjelder å bestemme hva Akershus fylkesting skal vedta. Det er derfor det er så viktig å få denne debatten på rett spor og ikke la den styres av dogmer og ønsketenkninger.

Audun Lysbakken (SV) [11:13:01]: Jeg er også for taxier, og derfor lover jeg at når Solvik-Olsen er tilbake i opposisjon og tar taxi fra Dagsnytt 18 fordi han ikke har regjeringsbil lenger, skal jeg ikke hetse eller kritisere ham for det.

Spørsmålet gjaldt om Solvik-Olsen virkelig mener det han sa til NRK i forbindelse med byrådserklæringen, nemlig at han forventer at Vegvesenet jobber ufortrødent videre med de planene som foreligger, uten å ta hensyn til hva Oslo kommune mener. Oslopakke 3 skal det forhandles videre om. Det er en finansieringsløsning som er avhengig av enighet mellom partene. Mitt spørsmål er rett og slett: Mener statsråden at Vegvesenets arbeid skal fortsette som om ingenting har hendt, eller har regjeringen tenkt å gå i dialog med det nye byrådet og vise respekt for det valgresultatet som Oslos innbyggere har sørget for, og som har gitt det nye byrådet vi har i dag?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:14:06]: Jeg skal innrømme at jeg både sykler og kjører privatbil til Dagsnytt 18, og det kommer jeg til å gjøre uansett hvilken rolle jeg har. Men jeg kommer aldri til å sitte i Dagsnytt 18 og fortelle at alle andre skal slutte å kjøre bil. Det var i den sammenhengen jeg påpekte at en ikke kan rette pekefingeren mot folk flest samtidig som en selv velger å ta drosje istedenfor å gå fem minutter og ta T-banen dit en skal. Så det var sammenhengen mellom liv og lære jeg ønsket å påpeke med det.

Det er riktig at Oslopakke 3, slik den foreligger i dag, er et samarbeidsprosjekt mellom Stortinget og regjeringen, altså staten, på den ene siden, og Akershus og Oslo – tre enheter som samarbeider. Jeg håper at vi får til det samarbeidet også videre. Men jeg konstaterer at til og med Arbeiderpartiet i Stortinget sier at de legger opp til at vi fortsatt skal bevilge penger for å drive grunnnerverv på denne strekningen. Ergo står de ved den avtalen som er gjort.

Akershus er veldig tydelig på at de forventer at denne avtalen blir videreført. Det er et lite flertall i Oslo som nå plutselig ønsker å reforhandle dette, men ikke engang Arbeiderpartiets egen stortingsgruppe stiller seg bak Oslo Arbeiderpartis krav. Derfor er det naturlig å se det slik at en skal lytte til alle, men flertallet skal likevel få bestemme.

Presidenten: Det åpnes for oppfølgingsspørsmål – først Ingunn Gjerstad.

Ingunn Gjerstad (SV) [11:15:28]: I fjor uttalte Oslo bystyre at E18-prosjektet måtte bli slanka betydeleg, og det er eit svært tydeleg signal når Oslos nye styre seier at den fysiske vegkapasiteten på E18 Vestkorridoren ikkje skal aukast. Nokre freistar å redusera betydinga av dette ved å hevda at så lenge det ikkje kjem fleire bilar inn i Oslo sentrum, kan det bli bygt så mykje motorveg ein berre orkar i Akershus. Slik er det sjølv sagt ikkje. Akershus er ikkje noko friområde for klimaforliket. Målet i klimaforliket om at veksten i persontransporten i byområda våre skal bli teken med kollektiv, sykkel og gange, gjeld også for E18 Vestkorridoren i Akershus. Dersom ein byggjer meir fysisk vegkapasitet, vil trafikken auka. Den einaste måten å hindra auke på er kraftig prislegging av å køyra på vegen, gjennom auka bompengar.

Eg undrar: Kva plan har samferdselsministeren for å hindra trafikkvekst på E18? Skal han unngå auka vegkapasitet, eller skal han hindra trafikkveksten gjennom auka bompengar?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:16:40]: I mitt første svar viste jeg alt det vi allerede er i gang med, for vi er opptatt av at det skal være mindre behov for å kjøre bil i og til Oslo, og mer attraktivt å reise kollektivt. Derfor har vi firedoblet bevilgningen til Oslo når det gjelder kollektivsatsing, derfor er det 100 flere togavganger, og derfor foreslår vi i budsjettet for 2016 å bevilge 50 pst. mer til sykkelvei – rett og slett for å gi folk alternativer. Noe av det vi også har brukt mye tid på, er å få orden på dette med å bygge ut 4G-dekning og mobildekning langs kollektivtraaseer, nettopp for å gjøre det enda mer attraktivt for pendlere å være om bord i tog og buss, ved at de skal kunne bruke tiden på det de vil, istedenfor å sitte og kjede seg, for med en gang en kjeder seg når en reiser kollektivt, vil mange tenke: Hadde jeg hatt bil, kunne jeg valgt litt mer selv.

Det er også viktig å merke seg at den debatten som har vært når det gjaldt prosjekter, ofte har handlet om at det er for dyrt. Jeg er helt enig i at vi skal jobbe for å få dette ned med hensyn til pris, men når det gjelder å snakke om hva prosjektet faktisk innebærer, har jo Arbeiderpartiet lokalt sagt at dette er et 16-felts motorveiprojekt. Ikke på noe sted er vi i nærheten av 16 felt, og derfor har vi sagt at vi må få en diskusjon om hva prosjektet faktisk handler om, ikke bare valgkampretorikk – valgkampen er over.

Presidenten: Eirik Sivertsen – til oppfølgingsspørsmål.

Eirik Sivertsen (A) [11:18:00]: Bil engasjerer. Det ser vi når den nye byregjeringen i Oslo har lagt fram en ambisiøs plan for å få til bedre luft og bedre tiltak for kollektivtrafikken og framkommelighet i sin by. Men debatten raser, og karakteristikkene sitter løst. Vi har hørt om taxi-bruken til og fra studio, men noen beskriver også det som ligger i byregjeringserklæringen for Oslo, som å bygge en berlinmur – det var det representanten Linda C. Hofstad Helleland, leder i transportkomiteen, som gjorde – mens representanten Ola Elvestuen i går uttalte på den store

Transport & logistikk-konferansen at dette er en storm i et vannglass.

Jeg har lyst til å følge opp Lysbakkens spørsmål, for spørsmålet er jo: Anerkjenner statsråden de valgte representantene fra Oslos rett til å mene noe som partner i dette store og komplekse prosjektet, og vil han lytte til dem og være med på forhandlingene, eller har statsråden – som lederen i transportkomiteen – allerede bestemt seg for at det er statlig reguleringsplan som skal brukes?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:19:06]: Til spørsmålet: Det er åpenbart at de selvsagt har rett til å mene noe, og de vil bli en likeverdig partner med alle andre som skal diskutere dette. Mitt ønske er å finne en enighet som alle står bak, for da er det mye lettere å gjennomføre prosjekter. Det er ingen som er tjent med at ting trumfes gjennom, men her er det altså noen som har fått makt, og som nå vil gå vekk fra inngåtte avtaler. Men også der spriker byregjeringen. Byrådslederen sier at han står ved den avtalen som er. SV og Miljøpartiet De Grønne sier at den ikke gjelder lenger. Da må jo også byregjeringen bli enig om hva de faktisk vil.

Det hadde også vært interessant om Arbeiderpartiet kunne sagt hva de vil. Arbeiderpartiet står jo med én fot på hver side og er her populistisk istedenfor å være med og ta ansvar – dessverre.

Klimaforliket skal vi gjennomføre, og vi skal sørge for at vi reduserer utslippene i byene. Men poenget her er jo at en også fra miljøbevegelsens side må våge å være lite grann mer optimistisk når det gjelder hva vi skal få til. Når vi ser den økte bruken av elbiler og hybridbiler, betyr det at klimaperspektivet, som en ønsker å gjøre noe med i Oslo by, vil være løst i løpet av en bilgenerasjon. Skal vi da sitte med en infrastruktur som er flere generasjoner gammel, istedenfor å bygge ut infrastruktur ... (Presidenten avbryter.)

Presidenten: Da er tiden ute.

Vi går til neste hovedspørsmål.

Helga Pedersen (A) [11:20:32]: I disse dager tar mange tusen nye folkevalgte over hele landet fatt på et viktig arbeid i sine lokalsamfunn. Alle har ambisjoner på vegne av sine kommuner når det gjelder å styrke kvaliteten i barnehagene, i skolen og i eldreomsorgen, til beste for sine innbyggere. Barnehager skal bygges og rustes opp, klimaløsninger skal finnes lokalt, og flyktninger skal inkluderes. «To do»-listen er lang, og regjering og storting har ikke bidratt til å dempe forventningene.

Dessverre får verken lokalpolitikere eller deres ambisjoner særlig drahjelp fra regjeringen og statsråd Sanner. Etter en stor skattesvikt i 2014, som man har merket langt inn i 2015, har regjeringen lagt fram et stramt opplegg for kommunene i 2016. Det gamle kalkulatorpartiet, Høyre, har overlatt kalkulatoren til Siv Jensen. Nå overlater man til lokalpolitikere å ta de vanskelige avveiningene, og de må bruke minus der det burde vært pluss. Det kommer folk til å merke.

Det reelle handlingsrommet for kommunene neste år er

på 0,5 mrd. kr etter at regningene og øremerkede satsinger er betalt. Når regjeringen setter ny rekord i oljepengebruk, burde man forvente en tung satsing på de oppgavene som skal løses lokalt. Det skjer ikke. Så langt har regjeringen prioritert 22 mrd. kr i skatteuttak – mest til dem som har mest fra før, og kronestykker til de andre.

Da er mitt spørsmål til kommunalministeren: Hvorfor er skatteuttak så uendelig mye viktigere for regjeringen enn det å gjøre helt nødvendige løft i skole, omsorg og andre lokale velferdsoppgaver?

Statsråd Jan Tore Sanner [11:22:33]: Jeg takker for spørsmålet.

Et av de viktigste begrepene – det var vel mer et slagord fra tidligere leder av Arbeiderpartiet, Jens Stoltenberg – var at vi må skape verdien før vi bruker den. Derfor er regjeringen opptatt av å føre en fremoverlent, fremtidsrettet næringspolitikk, hvor vi investerer i infrastruktur, satser på forskning og næringsrettet innovasjon, og hvor vi reduserer skattene for å gjøre det mer lønnsomt å arbeide og investere i norske arbeidsplasser.

Det er en politikk som fungerer. Vi ser det ikke minst nå i Nord-Norge, som har en sterk skattevekst. Bare Troms har en skattevekst så langt i år på over 8 pst. og nedgang i arbeidsledigheten. Det er heller ikke riktig som representanten Helga Pedersen sier, at kommuneopplegget er så stramt. La meg bare sitere hva påtroppende ordfører fra Arbeiderpartiet, Aina Borch, i Porsanger sier:

«Min umiddelbare reaksjon er at dette vil gjøre det lettere for oss i det arbeidet vi skal i gang med.»

Eller som rådmannen i Moss, Bente Hedum, sier:

«Jeg har vært rådmann i rundt 12 år nå, og jeg har aldri vært så fornøyd med et statsbudsjett før.»

Regjeringens opplegg for kommunene neste år er tatt godt imot. Grunnen til at det er tatt godt imot, er at vi sørger for at kommunene får et større reelt handlingsrom til neste år enn det de hadde de siste årene under rød-grønt styre. Det vil selvsagt være slik at både ordførere og lokalpolitikere har enda høyere ambisjoner. Det har de. Men vi må sørge for at det er et opplegg som gjør at man får finansiert de lovpålagte oppgavene, og at det er et handlingsrom for å satse – og det gjør vi. Det er heller ikke riktig at handlingsrommet bare er på 0,5 mrd. kr. Det er god vekst i de frie inntektene, som gir kommunene mulighet til å satse på velferd til neste år.

Helga Pedersen (A) [11:24:37]: Kommunalministeren presenterer her en virkelighetsforståelse som jeg ikke hører noen andre enn han si seg enig i. Handlingsrommet er mye knappere med denne regjeringen enn det var med den forrige. Prosentvis gjennomsnittlig økning i samlede inntekter med oss, den rød-grønne regjeringen, var på 2,5 pst. pr. år – med dagens regjering er den på 1,7 pst i år. Den samme prosentvise forskjellen kan man vise til når det gjelder de frie inntektene.

Det grunnleggende spørsmålet er: Legger regjeringen på bordet de pengene som trengs for å gi nødvendige løft for skole og eldreomsorg, som samtlige partier, inkludert regjeringens partier, har lovet i valgkampen? Svaret på det

spørsmålet er nei. Og det er forstemmende at man nå har åpnet oljepengetransporten for fullt, men uten at kommunesektoren, skole og eldreomsorg får sin del av oljepengetransporten. Regjeringen evner ikke å prioritere. Det er lokalpolitikkerne som må ta de vanskelige prioriteringene. Hvorfor er skatte-kutt viktigst for regjeringen? Det har jeg enda ikke fått svar på.

Statsråd Jan Tore Sanner [11:25:49]: Det er ikke slik at skatte-kutt er viktigst. Satsingen på kommunene er en av de aller største prioriteringene i vårt budsjett. Grunnen til at det er en av de aller største prioriteringene, er nettopp at det handler om velferden til innbyggerne. Det handler om skole, det handler om eldreomsorg, og det handler om hvordan man kan hjelpe dem som sliter med rus og helse – bare for å nevne noe. Derfor sørger vi for at kommunene får et større reelt handlingsrom til neste år enn det de fikk de tre siste årene under rød-grønt styre. Dette har Kommunal- og moderniseringsdepartementet dokumentert i svar på spørsmål fra Arbeiderpartiet. Hvis det er slik at Arbeiderpartiet mener at vi faglig sett tar feil, ber jeg om å få det dokumentert.

Jeg legger også merke til at representanten Helga Pedersen spør: Får kommunene de pengene som trengs? Vel, en viss realisme må vi også ha i denne debatten. Jeg kan ikke huske en eneste lokalpolitiker under åtte år med arbeiderpartistyre som sa at de fikk de pengene de trengte. Også under rød-grønt styre måtte de prioritere. Det må de nå også, men vi sørger for at kommunene får et større reelt handlingsrom til neste år. Det er bra for velferden.

Marit Nybakk hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Det åpnes for oppfølgingsspørsmål – først Stein Erik Lauvås.

Stein Erik Lauvås (A) [11:27:11]: Sanner listet opp et par kommuner som hadde sagt seg fornøyd. Det blir ikke tid til å liste opp alle de kommunene som sier seg misfornøyd med forslaget til statsbudsjett. Det er slik at de beskjedene vi får fra veldig mange kommuner, er at dette er et budsjett for kutt og enda mer innføring av eiendomsskatt. Det er realiteten. Så spørsmålet er da: Hvorfor har statsråden for kommunene vært med og prioritert skatte-kutt framfor satsing på eget felt i Kommune-Norge? Hvorfor kjempet han ikke mer for penger til omsorg og skole i sitt eget budsjett, som hadde kommet kommunene til gode? Og hvorfor mener kommunalministeren at skatte-kutt til de rikeste, som er større enn satsingen på felles velferd i Kommune-Norge, er en god sak for velferden i kommunene?

Statsråd Jan Tore Sanner [11:28:10]: Fordi vi må skape verdien før vi kan bruke den. Vi er i en situasjon hvor arbeidsledigheten stiger. Jeg er forundret over at Arbeiderpartiet ikke har tatt det inn over seg. Vi er i en tid hvor mange mennesker går i usikkerhet om de har jobb i

morgen. Vi er i en tid hvor det er behov for omstillinger i næringslivet. Da trenger vi å legge bedre til rette for verdiskaping i Norge for å trygge norske arbeidsplasser. Derfor har vi satt i gang tiltak for å få økt aktivitet, men også for å fremme den langsiktige omstillingen.

Det handler om en skattereform – og jeg trodde at Arbeiderpartiet også var for lavere skatt for bedriftene. Det handler om å satse på forskning og infrastruktur – 5 mrd. kr mer til veier til neste år. Dette er nødvendig for å skape et grunnlag for fremtidig velferd. Og så er det slik at vi styrker kommuneøkonomien til neste år.

Vi har nå gjennomført møter i samtlige fylker, og jeg har ikke hørt de tonene som kommer fra Arbeiderpartiet her i dag. Tvert imot er gjennomgangstonen at det er et godt opplegg for Kommune-Norge for 2016.

Presidenten: Marit Arnstad – til siste oppfølgings-spørsmål.

Marit Arnstad (Sp) [11:29:29]: Jeg vil ta opp en særlig sak angående kommuneøkonomi som kan bli til bekymring i tida framover. Over hele landet må det nå etableres store mottak for flyktninger. Mange av de tomme lokalitetene som er egnet til dette, finnes i små distriktskommuner rundt omkring i landet. Det betyr f.eks. at en kommune som Holtålen nå skal ta imot 200 flyktninger, og de har en befolkning fra før på 2 000. Det er krevende.

Så er det slik at Hero og Link, de store entreprenørene her, stiller de samme kravene til de små kommunene som til de store kommunene når det gjelder tjenester. Det kan komme til å bli en stor belastning på kommuneøkonomien. Det må ikke bli en rekyl som gjør viljen til å etablere mottak mindre.

Spørsmålet er: Hva vil kommunalministeren gjøre for at det ikke skal bli et uholdbart økonomisk problem for de små distriktskommunene?

Statsråd Jan Tore Sanner [11:30:25]: Det mener jeg er et veldig godt og relevant spørsmål. Det er ingen tvil om at vi nå er i en situasjon som er krevende både for sentrale myndigheter som skal ta imot, for kommunene som etter hvert skal bosette, og også for kommunene som har mottak. Det er grunnen til at vi nå jobber så grundig med å få på plass tiltak for 2016, som gjør at vi både kan sørge for at de som kommer hit, blir tatt imot på en god og verdig måte, at vi har mottak som er håndterbare, og at det er håndterbart også for kommunene. Jeg kan love at i den proposisjonen vi legger frem, jobber vi grundig med helheten i den utfordringen vi står overfor, og det handler om fra man kommer til Norge, til mottak og til bosetting.

Vi har også møter med både små og store kommuner og er i god dialog om hvordan vi kan sikre en verdig og god mottakelse av dem som kommer til Norge, og som skal bo i Norge.

Presidenten: Dermed er den muntlige spørretimen omme.

Sak nr. 2 [11:31:32]

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir én endring i den oppsatte spørsmålslisten, og presidenten viser i den sammenheng til den elektroniske spørsmålslisten som er gjort tilgjengelig for representantene.

Den foreslåtte endringen i dagens spørretime foreslås godkjent. – Det anses vedtatt.

Endringen var som følger:

Spørsmål 3, fra representanten Lene Vågslid til justis- og beredskapsministeren, må utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 1

Siri Engesæth (V) [11:31:55]: «Åpenhet og transparens er sentralt for borgernes tillit til politikernes forvaltning av felles verdier. Motstridende interesser kan noen ganger bli vanskelige å håndtere. Ikke minst i saker der den ene part er kommersielt sterk, slik vi har sett i Akershus nylig i saker som Telenor Arena i Bærum og Ikea i Vestby.

Hva mener statsråden kan gjøres politisk for å styrke kommunenes kompetanse til å operere i slike private og kommersielle brytninger?»

Statsråd Jan Tore Sanner [11:32:31]: Det er kommunene som har ansvaret for å vedta kommunale planer etter plan- og bygningsloven. Det gjelder også for planer om utbygging der private utbyggere fremmer planforslag eller er initiativtakere. I planprosessen skal det legges til rette for bred medvirkning og høring, slik at alle interesser kommer frem, og det er krav om konsekvensutredninger, slik at virkningen av utbyggingen blir belyst.

Interesseorganisasjoner og andre berørte har anledning til å fremme sine synspunkter til planforslag, og dette bidrar ofte til bedre opplysning før beslutning treffes. Statlige og regionale organer skal medvirke i planleggingen. De kan om nødvendig fremme innsigelse til planforslag som ikke er i samsvar med nasjonale eller viktige regionale interesser. Der det er innsigelse som ikke lar seg løse lokalt, vedtas planen av departementet.

I praksis vil det ofte være motstridende interesser mellom en utbygging og andre interesser. Utbyggingen må da veies mot de andre interessene, og denne avveiningen kan være krevende. Kommunene har her et stort og viktig ansvar.

Jeg mener reglene i plan- og bygningsloven om medvirkning og utredning gir et godt grunnlag for kommunestyret til å treffe fornuftige vedtak. Det er viktig at kommunene har god kompetanse om plan- og bygningsloven og om planlegging. Departementet arbeider derfor kontinuerlig med informasjon og veiledning om loven og bruken av den, bl.a. gjennom nettstedet planlegging.no og gjennom samlinger og kurs. Jeg kan også nevne at planlegging nå er en viktig del av politikeropplæringen i regi av KS.

Siri Engesæth (V) [11:34:23]: Ja, Venstre og Høyre er enige om å legge makt på lavest mulig nivå, men da må kommunene forvalte denne makten skikkelig, ikke minst når vi snakker om dette handlingsrommet i kommunene.

Fylkesmannen ga nylig fellesskapet rett i Telenor Arena-saken. Bærum kommune svarte da med å ta politisk kontroll over kontrollkomiteen, som jo som kjent var frekk nok til å ta saken opp til høring uten at flertallet bestemte det. Euforum svarte da med å anke saken til Kommunaldepartementet, hvor den nå er.

Misbruk av plan- og bygningsloven må vi unngå. I Vestby ble det inngått en privat opsjonsavtale mellom grunneier og utbygger, og dermed omgikk de konsesjonsloven og unngikk å ha en alternativ utredning av dyrket mark. Jeg håper kommunalministeren ser at det er nødvendig å styrke dette området.

Statsråd Jan Tore Sanner [11:35:30]: La meg bare først si at når det gjelder Telenor Arena-saken, har jeg ikke anledning til å kommentere den. Nettopp fordi den ligger til vurdering i departementet, kan jeg ikke gi noen synspunkter før saken er avgjort.

Jeg håper ikke at representanten mener at plan- og bygningsloven ble misbrukt, for hvis det er slik at representanten mener at plan- og bygningsloven ble misbrukt, er det viktig at det dokumenteres og synliggjøres. Misbruk av plan- og bygningsloven skal vi ikke ha.

Så vil det i slike saker til syvende og sist være en avveining, nettopp fordi det er ulike interesser som står mot hverandre. Saken i Vestby om etablering av Ikea havnet på mitt bord, og der var det ulike vurderinger og avveininger som gjorde at vår konklusjon var at man kunne bygge Ikea i Vestby. Så her er det både faglige vurderinger som må foretas, og i mange sammenhenger er det også til syvende og sist en avveining av ulike interesser.

Siri Engesæth (V) [11:36:37]: Man omgår jo konsesjonsloven ved å lage en privat opsjonsavtale, for ifølge konsesjonsloven er det klinkende klart at man skal gjøre en alternativ utredning hvis man ser at det går på bekostning av én interesse – som man har vedtatt her at man ønsker å bevare.

I Vestby var det snakk om dyrket mark, noe som denne grunneieren og utbyggeren da unngikk. Er det da slik at kommunalministeren mener at regelverket er tilstrekkelig, og at vi må finne oss i at det ble omgått på denne måten?

Statsråd Jan Tore Sanner [11:37:28]: Jeg kan ikke se at regelverket er omgått. Man skal forholde seg til plan- og bygningsloven og de kravene som ligger der. Saken i Vestby ble endelig avgjort av meg før jul i 2013, hvis jeg ikke husker helt feil, og da er det ulike interesser som har stått mot hverandre, og så må man til syvende og sist gjøre en vurdering og en avveining.

Men det er noe som her er viktig, og det ene er kompetansen i kommunene. Det legger vi stor vekt på, og i samarbeid med KS sørger man for både kurs og orientering i bru-

ken av plan- og bygningsloven. Jeg mener at det i mange kommuner er behov for sterkere fagmiljøer og en viktig begrunnelse også for kommunereformen, mer kompetanse om planlegging og bruk av plan- og bygningsloven.

Så mener jeg også at de forenklingstiltakene vi nå gjennomfører i plan- og bygningsloven, vil gjøre det enklere å forholde seg til denne, for en svært kompleks plan- og bygningslov er det vanskelig å forholde seg til. En mer forutsigbar lov vil være enklere både for utbyggere, kommuner og andre.

Spørsmål 2

Kjersti Toppe (Sp) [11:38:53]: «Stortinget har lovfestet retten til brukerstyrt personleg assistanse (BPA) for å betrie kvardagen for menneske med stort behov for assistanse. Regjeringa skreiv i lovproposisjonen at visjonen er eit samfunn der alle kan delta, og der dei aller fleste har utdanning og arbeid som målsetting. Bergen kommune har gitt ein student avslag på BPA på utvekslingsopphald.

Meiner statsråden det er rettferdig at studentar med funksjonsnedsetting ikkje får støtte til å gjennomføre eit semester i utlandet, slik funksjonsfriske studentar får tilbod om?»

Statsråd Bent Høie [11:39:36]: Helse- og omsorgstjenesteloven slår fast at kommunen skal sørge for at alle som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. Kommunen har altså et ansvar for alle som oppholder seg i kommunen, uavhengig av om de bor der eller er der i forbindelse med arbeid, studier eller feriereiser.

Dersom tjenestemottaker velger et lengre opphold utenfor landets grenser, vil retten til tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven falle bort, da lovgiver ikke har pålagt norske kommuner å yte helse- og omsorgstjenester til personer som velger å oppholde seg i utlandet. Dette gjelder uavhengig av om tjenestemottakeren mottar tjenester fra det ordinære kommunale apparatet eller om tjenesten er organisert som brukerstyrt personlig assistanse. Bergen kommune er altså ikke forpliktet til å la studenter ta med seg brukerstyrt personlig assistanse på et studiesemester i utlandet.

Noe av det sentrale ved BPA-ordningen er at brukeren får rollen som arbeidsleder og påtar seg ansvar for organisering og innhold ut fra eget behov. Brukeren kan styre hva assistenten skal gjøre, og til hvilke tider assistansen skal gis, og får på denne måten betydelig større innflytelse over egen livssituasjon. Gjennom rettighetsfesting av ordningen har regjeringen sikret at langt flere brukere har fått muligheten til å bestemme over eget liv.

Så jeg vil understreke – og jeg synes det er viktig å understreke det – at selv om Bergen kommune ikke har en forpliktelse etter loven til å gi BPA til dem som velger å oppholde seg i utlandet, f.eks. i forbindelse med studier, har Bergen kommune full adgang til å gjøre det. Vi har mange eksempler på kommuner som finansierer lengre utenlandsopphold for sine tjenestemottakere, for eksem-

pel som et ledd i en rehabilitering. Derfor er det heller ingen hindringer for at Bergen kommune kunne valgt å gi brukerstyrt personlig assistanse også til denne brukeren i forbindelse med studieopphold i utlandet.

Kjersti Toppe (Sp) [11:41:44]: Takk for eit veldig klargjerande svar.

I dag behandlar Bergen bystyre faktisk eit innbyggjarinitiativ akkurat om denne saka i samband med at ein student der fekk avslag, og dei har praktisert ein streng femvekersregel og ikkje villa gi BPA ved eit utanlandsopphald. No seier statsråden at det ikkje er nokon plikt, men det er ikkje noko til hinder for at Bergen kommune kan yta det. Det er ei opplysning som òg kan ha konsekvensar for andre kommunar.

Spørsmålet mitt handlar om at dette er ei nasjonal problemstilling. Vi har sjølvsagt studentar i mange kommunar. Dersom mange kommunar lagar ei streng praktisering, slik som Bergen, ser statsråden behov for å presisera denne problemstillinga overfor andre kommunar?

Statsråd Bent Høie [11:42:53]: I Helse- og omsorgsdepartementet jobber vi sammen med Helsedirektoratet om et rundskriv om forståelsen av og praktiseringen av ordningen med brukerstyrt personlig assistanse, etter den rettighetsfestingen som nå gjelder. Vi vil komme tilbake til innholdet i det rundskrivet når det legges fram, og det er forhåpentligvis rundt årsskiftet. Da vil en kunne komme inn på denne typen problemstillinger.

Det er også viktig å understreke at jeg tror det er klokt at en har en lov som ikke forplikter kommunene til å gi helse- og omsorgstjenester til innbyggere som i lengre tid velger å bosette seg utenfor Norges grenser. Det vil få ganske store og omfattende konsekvenser for kommunene. Så er det andre problemstillinger som er mer avgrenset, og som vi eventuelt kan se på.

Kjersti Toppe (Sp) [11:43:51]: Eg er einig i at kommunane her kan ha eit ansvar for praktiseringa, men i denne saka har eit tidlegare svar frå statsråden til meg vorte tolka som at statsråd og departement var kritiske til at det skulle verta gitt BPA i utlandet. I svaret til meg vart det sagt at kommunen vil

«komme i en svært vanskelig situasjon dersom assistenten blir syk, eller dersom det skulle oppstå uoverensstemmelse mellom bruker og assistent».

Det vart altså stilt spørsmål til «forsvarlighet og kontroll av ordningen». Det har vorte oppfatta i kommunen som at departementet åtvarar mot det.

Kan statsråden igjen bekrefte at kommunen har anledning til det, og gjerne seia noko meir om det forsvarlege i ei teneste som statsråden før har problematisert?

Statsråd Bent Høie [11:44:55]: Jeg mener at det er en forskjell fra det som kan defineres som helse- og omsorgstjenester i tradisjonell forstand, for da kommer man f.eks. inn på det å gi helsehjelp, som også er omfattet av helsepersonelloven. Da vil en, som også er beskrevet i det svaret, ha utfordringer knyttet til de systemene vi har for å sikre

forsvarlighet rundt tjenestene, hvis tjenestene ytes et annet sted enn i kommunen over lengre tid.

Ordningen med personlig assistanse er ikke en helsetjeneste i tradisjonell forstand. Det er en assistansetjeneste. Det er den som er bruker, som er i hovedsetet når det gjelder å styre og organisere ordningen. I proposisjonen der rettighetsfestingen var med, har vi gjort en ganske enkel avklaring i grenselandet, der vi sier at det som brukeren selv kan gjøre av helsetjenester, f.eks. å ta legemidler og sette sprøyter, kan også assistenten hjelpe til med uten at det omfattes av det regelverket.

Spørsmål 3

Fra representanten Lene Vågslid til justis- og beredskapsministeren:

«Vil Stortinget få anledning til å behandle eventuel-

le endringer i tingrettsstrukturen, eller vil dette avgjøres i departementet?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsatt til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Sak nr. 2 er dermed ferdigbehandlet.

Sak nr. 3 [11:46:03]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat. Dermed er dagens kart ferdigbehandlet.

Presidenten antar at den siste representanten som er i salen, ikke ønsker ordet før møtet er slutt? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 11.47.
